

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33901
Nom: Història de l'art precolombí
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1006 - Grau en Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1006 - Grau en Història de l'Art	Art i Territori	OPTATIVA

COORDINACIÓ

VIDAL LORENZO MARIA CRISTINA

RESUM

Aquesta assignatura es centrarà en l'anàlisi, estudi i interpretació de les manifestacions artístiques de les 2 grans àrees culturals de l'antiga Amèrica: Mesoamèrica i àrea andina. A través d'una introducció a les principals civilitzacions que es desenvoluparen en aquestes dues àrees cultures s'abordaran aspectes com el temps i l'espai, els orígens de l'art, l'art i la concepció de l'Univers, la figura de l'artista, els convencionalismes en l'art, escriptura i iconografia, art i mitologia, urbanisme, arquitectura civil i religiosa, escultura, pintura, les arts sumptuàries, art i memòria: les runes arqueològiques i la recuperació del patrimoni.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Comprensió lectora i capacitat de redacció.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1006 - Grau en Història de l'Art

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diversos contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar diferents metodologies a l'anàlisi integral de l'obra d'art

Aplicar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesi, realització de síntesi i formulació ordenada de conclusions

Aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'Història de l'Art

Assumir la motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional

Capacitat d'anàlisi i de síntesi a partir de la informació procedent dels diversos continguts de la història d'art i la seua aplicació en l'activitat professional.

Capacitat de lectura de l'entorn a partir de l'anàlisi, l'observació i la deducció de la informació procedent de les obres artístiques produïdes al llarg de la història.

Capacitat de treball en equip i d'integració en equips multidisciplinaris d'altres àrees de coneixement

Capacitat per a elaborar i presentar de manera oral o escrita projectes de gestió relacionats amb les activitats professionals pròpies de la Història de l'Art

Capacitat per a elaborar i transmetre continguts, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Capacitat per a interpretar l'entorn a partir de l'anàlisi, observació i deducció de la informació procedent d'obres artístiques produïdes al llarg de la història

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics adquirits a través d'un raonament crític aplicat a l'anàlisi i la valoració d'alternatives.

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics a futures situacions professionals, mitjançant l'organització i la planificació adequades dels continguts de la història de l'art.

Capacitat per a reconèixer la diversitat i multiculturalitat a través del coneixement i estudi d'altres cultures

Capacitat per a resoldre problemes que es presenten en l'exercici professional com a historiador/a de l'art o com a gestor/a del patrimoni

Capacitat per a reunir i interpretar dades rellevants i emetre judicis que incloguen una reflexió sobre els aspectes de la producció artística en les seues diferents facetes

Capacitat per expressar de forma oral i escrita en la llengua pròpia i almenys en una llengua estrangera.

Capacitat per presentar i exposar oralment i per escrit projectes de gestió i de discussió de tots els camps d'actuació de la història de l'art.

Capacitat per transmetre informació, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Coneixement crític de les coordenades espaciotemporals de la història de l'art.

Coneixement de la bibliografia actualitzada, anàlisi crítica d'aquesta, i capacitat per realitzar una síntesi a partir d'un posicionament crític.

Coneixement de les coordenades espaciotemporals de la Història de l'Art

Coneixement de les diferents metodologies de la Història de l'Art

Coneixement de les principals bases de dades i fonts bibliogràfiques especialitzades

Coneixement de les principals fonts visuals, literàries i documentals de la Història de l'Art

Coneixement diacrònic de les principals fites i etapes de la Història Universal de l'Art

Conèixer i comprendre, des de l'àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diverses necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diverses activitats realitzades.

Desenvolupar l'aprenentatge autònom i les habilitats necessàries que afavorisquen les relacions interpersonals

Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors de postgrau o doctorat amb un alt grau d'autonomia.

Elaborar estats de la qüestió a partir de la informació procedent de la documentació relativa a les obres artístiques

Emprar adequadament la terminologia i el vocabulari tècnic de la història de l'art

Expressar-se correctament, tant de forma oral com escrita, en qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Expressar-se de manera oral i escrita en la llengua pròpia.

Interpretar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art, aplicant els coneixements instrumentals de la Història de l'Art

Motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Recognizing the importance of continuing education in order to update knowledge and contribute to the advancement of the humanities

Saber aplicar els coneixements instrumentals aplicats a la història de l'art per interpretar i manejar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art.

Saber aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'història de l'art.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Saber utilitzar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesi, realització de síntesi i formulació ordenada de conclusions.

Valorar la producció artística sota la perspectiva de sostenibilitat i igualtat entre les persones, que contribueix al desenvolupament dels valors democràtics i de la cultura de la pau

Visió diacrònica regional i completa dels fenòmens artístics territorials.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Temps i espai en les grans àrees culturals i geogràfiques de l'Amèrica Precolombina: Mesoamèrica i àrea andina
2. L'art de les cultures formatives de Mesoamèrica, l'art olmeca i el preclàssic
3. L'art del període clàssic en el Mèxic central: Teotihuacan
4. L'art maia
5. L'art postclàssic i la cultura azteca
6. L'art dels primers artistes i l'art de les cultures formatives de l'àrea andina: Chavín de Huántar i Paracas
7. L'art clàssic als Andes Centrals: Moche i Nazca
8. L'art inca i de les cultures postclàssiques andines

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	10,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	25,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

El desenvolupament de l'assignatura s'estructura en els següents punts:

a) 3 hores de classe presencials:

Es tracta de lliçons teòric-pràctiques impartides per el professorat, mitjançant mitjans audiovisuals, on s'exposen els aspectes essencials de la matèria, sistematitzant la bibliografia. Caldrà preparar dites classes amb lectures.

b) Assistència a seminaris, visites guiades i altres activitats, algunes de les quals pot ser d'assistència obligatòria. Aquestes activitats vindran determinades pel nombre d'alumnes.

c) Assistència a tutories. Els estudiants podran assistir en horari d'atenció a l'alumnat per a realitzar tot tipus de consultes sobre aspectes relacionats amb l'assignatura.

AVALUACIÓ

1. Prova final en acabar el quadrimestre. Tindrà caràcter teòric-pràctic. La qualificació per a que la prova escrita pugui ser ponderada amb els altres apartats serà d'un mínim de 4 sobre 10.

2. Control de les lectures recomanades pel professor.

3. Treball en grup.

En síntesi:

Prova final: 60%

Pràctiques, treballs, activitats complementàries: 40%

- Lectures: 20%
- Treball en grup: 20%

Per a la segona convocatòria es mantindrà la nota de les lectures i de les activitats complementàries obtingudes en la primera convocatòria. La qualificació per a que la prova final pugui ser ponderada amb els altres apartats serà d'un mínim de 4 sobre 10.

En relació amb quines obligacions té l'estudiant si utilitza IA en les activitats avaluable i per a la declaració responsable d'ús de la IA, veure la "Guia d'actuació per a l'ús responsable de la

intel·ligència artificial (IA) en les activitats docents i d'avaluació a la Universitat de València" al següent link: https://www.uv.es/graus/normatives/Guia_actuacio_IA_UV.pdf

ia_actuacio_IA_UV.pdf

ia_actuacio_IA_UV.pdf

BIBLIOGRAFIA

- ALCINA, José (1990): El arte precolombino, Akal, Madrid.
- FUX, Peter Ed. (2015): Chavin, Catálogo de exposición, Lima.
- FUENTE, Beatriz. de la (Coord.) (1999): Pintura mural prehispánica, Lünweg, Barcelona.
- GENDROP, Paul (1993): Compendio de arte prehispánico, Editorial Trillas, México.
- GENDROP, Paul. y Doris. HEYDEN (1989): Arquitectura precolombina, Aguilar, Madrid.
- GRUBE, Nikolai (2001): Los Mayas: una civilización milenaria, Könnemann, Colonia.
- KUBLER, Georges (1999): Arte y arquitectura en la América precolonial, Manuales de Arte Cátedra, 2ªed., Madrid.
- LÓPEZ GUZMÁN, Rafael Dir. (2004): Perú indígena y virreinal. Catálogo de la exposición, SEACEX, Madrid.
- MILLER, M. Ellen (1999): Arte de Mesoamerica. De los olmecas a los aztecas, Destino, Barcelona.
- MILLER, M. Ellen y Karl TAUBE (1997): The Gods and Symbols of Ancient México and the Maya, Thames & Hudson, Londres y Nueva York.
- MUÑOZ, Gaspar (2006): La arquitectura maya. Biblioteca TC, Valencia.
- RIVERA, Miguel (2001): La ciudad maya. Un escenario sagrado, Editorial

Complutense, Madrid.

- RIVERA, Miguel (2006): Arte Precolombino, Enciclopedia Ars Magna, Barcelona.
- RIVERA, Miguel y Cristina VIDAL (1992): Arqueología americana, Ed. Síntesis, Madrid.
- SCHELE, Linda y M. Ellen MILLER (1992): The Blood of Kings. Dynasty and Ritual in Maya Art, Thames and Hudson, Londres.
- STONE-MILLER, Rebecca (2002): Art of the Andes. From Chavin to Inca, Thames & Hudson, World of Arte Series, Londres y Nueva York.
- VÁZQUEZ DE ÁGREDOS, Mª Luisa (2010): La pintura mural maya, UNAM, Mérida.
- VIDAL, Cristina (2020): Las civilizaciones de la antigua América. Las grandes áreas culturales: Mesoamérica y Área Andina. En Otras geografías del Mundo antiguo (D. Martín coord.), pp. 81-108. Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona.
- VIDAL, Cristina (2004): Tradición e innovación en el arte del antiguo Perú, Perú, indígena y virreinal, catálogo de la exposición, SEACEX, Madrid.
- VIDAL, Cristina y Gaspar MUÑOZ (1997): Tikal. El Gran Jaguar, Agencia Española de Cooperación Internacional, Madrid.
- VIDAL, Cristina y Gaspar MUÑOZ Eds. (2009): Los grafitos mayas. Cuadernos de arquitectura y arqueología maya, Editorial UPV, Valencia.
- VIDAL, Cristina y Miguel RIVERA (2017): Popul Vuh, Alianza, Madrid.
- VIDAL, Cristina y MUÑOZ, Gaspar Eds. (2014): Artistic Expressions in Maya Architecture: Analysis and Documentation Techniques, Archaeopress, Oxford.
- VIDAL, Cristina. (1999) (Ed.): Los Mayas. Ciudades Milenarias de Guatemala, catálogo de la exposición, Ayuntamiento de Zaragoza, Generalitat Valenciana y Ministerio de Educación y Ciencia.
- VV.AA. (1991): Los incas y el antiguo Perú, catálogo de la exposición, Madrid.

- WESTHEIM, Paul (1957): Ideas fundamentales del arte prehispánico en México, FCE, México.